

DIALÓGUS

**A Szegedi Tudományegyetem
Állam- és Jogtudományi Karának alumni kiadványa**

2017

SZEGEDI TUDOMÁNYEGYETEM

Állam- és Jogtudományi Kar

CIVIS ACADEMICUS

HONORIS CAUSA-DÍJ

Dr. Josef Bischof

részére,

a német-magyar oktatási és tudományos
kapcsolatok ápolásáért, a szegedi jogi kar
nemzetközi beágyazódásának elősegítéséért.

Szeged, 2017. szeptember 15.

Dr. Balogh Elemér
egyetemi tanár, dékán
a Kari Tanács elnöke

Dr. Karsai Krisztina, Dr. Gácsi Anett Erzsébet, Dr. Gál Andor,
Dr. Juhász Krisztina és Dr. Tamási Éva közreműködésével
szerkeszti: Dr. Balogh Elemér

Felelős kiadó: Dr. Balogh Elemér
az SZTE Állam- és Jogtudományi Karának dékánja

<http://www.juris.u-szeged.hu>

Műszaki szerkesztés: „Norma” Nyomdász Kft.
Hódmezővásárhely
Készült az Innovariant Nyomdaipari Kft.-ben

Tisztelt Olvasó!

Szeretettel köszöntöm újabb számunk elején. Folyóiratunk szokásos rovatstruktúrájában ezúttal is gazdag tartalmú írások kaptak helyet. Se szeri se száma a szépen megírt, tartalmas cikkeknek, melyek mind-mind pozitív eseményekről adnak hírt, egyetlen kivétellel: 2017-ben eltávozott közülünk *Ruszoly József* professzor úr, a magyar és európai jogtörténet-tudomány mestere... Krónika rovatunkban közöljük részletes életrajzát, szakmai életút-ismertetését a szeretett tanítvány, *Antal Tamás* tollából. A legtapasztaltabb életkorba lépett kollégáinkkal készített beszélgetések igazi csemegék: egész életút-riportokat olvashatunk, amelyekből meglevenedik karunk több évtizeddel ezelőtti élete. Történelmi olvasókönyv ez, valódi időutazás, egyben szemléletes bizonyítéka annak, hogy az egyetemi élet maga a megtestesült folyamatosság.

Ebben a lapszámban is feltárulnak a tudományos élet hazai és nemzetközi fórumai, ahol a szegediek rendre leteszik névjegyüket. A kétévente megrendezésre kerülő országos diákköri konferenciának ezúttal Miskolc adott otthont, beszámolónk az ott elért szegedi sikereket veszi számba. Kiemelkedően gazdag tudományos 'termést' takaríthattunk be 2017-ben: a szokásosnak mondható doktori (PhD) fokozatszerzők mellett két kollégánk habilitált, azaz szerzett egyetemi tanári tisztség megpályázására jogosító képesítést, és hárman az MTA doktora címet is elnyerték. A mindinkább országos hírne-

Balogh Elemér

vet szerző kari könyvünnepén bemutatott monográfiák is fényesen jelzik az itt folyó elmélyült kutatómunkát.

Oktató-kollégáink, hallgatóink bejárják szinte az egész világot, de főként Európa egyetemeit; az úti beszámolókból áradnak az igazi élmények. Évfolym-találkozókról szóló rovatunkban törekszünk rendre olyanok írásait közreadni, akik még nem szerepeltek a Dialógus hasábjain, most sincs ez másként. Különleges csemegék mindig a jogászból lett művészberek írásai: ezúttal egy Szegedről indult, de énekes, színipályára 'tévedt' joghallgató, *Széles Flóra* vallomásait olvashatjuk. A Pólay Elemér Alapítvány által működtetett Iurisperitus Kiadó gazdag könyvtermésének listáját sem mulasztottuk el közölni.

Karunkon az igényes szakmaiságot sohasem nélkülöző gazdag programokból 2017-ben sem volt hiány. Az alkotmányjogi tanszék kerekasztal-beszélgetést

szervezett környező országok magyar alkotmánybíráinak részvételével, Spanyolországból pedig vendégprofesszorok látogattak el hozzánk. Rendhagyó lépésre szántunk el magunkat ebben az évben: a halmozottan hátrányos helyzetű, fogyatékkal élő gyermekek fejlesztésével foglalkozó szegedi GEMMA iskola támogatása jegyében ’kupakgyűjtő’ mozgalom indult karunkon. Jó áttekintést adunk a jogpszichológia kari oktatásának helyzetéről, és alapos beszámolót olvashatunk a munkaügyi kapcsolatok és társadalombiztosítási képzések 25 éves jubileuma kapcsán megtartott szép kari ünnepségről. Egyik kari öntevékeny hallgatói közösségünk, a Pro Jure Egyesület nagy sikerrel megrendezte az első Jurista Kupát, amelyen részt vett az ország összes jogi karának hallgatói küldöttsége.

A füzet végén szokásos adattárunk kapott helyet: a Kari Hírekben jobbra

külföldi konferencia-szereplések olvashatók, láthatjuk a képzéseinken oklevelet szerzők számaikat, és név szerint is megemlíthetjük díszdiplomásainkat – egykori kedves hallgatóinkat, akik számára a Dialógus készül...

A most kézbe adott kiadványunk már évkönyv-számba megy. Nemcsak terjedelme okán, hanem a minden ediginél gazdagabb tartalom miatt is: a Dialógus nem egy enciklopédia, de olyan válogatás, amely a kezdetektől törekszik a szegedi jogi karon folyó pezsgő életéről hiteles és részletekbe menő hírekkel szolgálni. Így az alaposság is jellemzője az írásoknak, s tudjuk Thomas Manntól, hogy ami alapos, az sohasem lehet unalmas!

Jó olvasgatást kívánok!

Dr. Balogh Elemér
egyetemi tanár, dékán

Minden joghallgató álma: ünnepélyes avatás a TIK-ben

Tartalom

Köszöntő	3
Konferenciák	7
Ahol a szándék és a tudás találkozott	7
Reflektorfényben a közvetítők	14
Netzwerk Ost-West Tübingen – Szeged	16
Három jogtörténeti konferencia	17
Közbeszerzés – Verseny – Pályázat	21
PhD	23
Karunk új doktori	23
Farkas Zsuzsanna	23
Kaprinay Zsófia	25
Legeza Dénes	27
Molnár András	28
Rónay Zoltán	31
Sarkady Ildikó	34
Siket Judit	36
Sulyok Márton	39
Tamási Anna Éva	42
Habilitáció	45
Bemutatkoznak a karunkon újonnan habilitált oktatók	45
Kovács Péter	45
Ember Alex	47
DSc.	49
Legújabb MTA doktoraink	49
Blutman László	49
Karsai Krisztina	51
Nagy Ferenc	53
Szemle	55
Jogkimerülés a szerzői jogban	55
A szegedi jogbölcseleti iskola alapítója	58
A jogellenesen megszerzett bizonyítékok értékelése a büntetőeljárásban	61

anyagi és eljárási büntetőjog aktuális kérdéseinek összehasonlító jogi vizsgálata állt. A résztvevők egy-egy előre kiválasztott témát dolgoztak fel azonos szempontrendszer szerint annak érdekében, hogy bepillantást nyerhessenek egymás büntetőjog-rendszereibe. A német és a magyar szabályozást bemutató előadásokat követően a párok az összehasonlító munkájuk eredményét közösen prezentálták, amelyet szakmai vita követett.

A hallgatók a tudományos munkán kívül mindkét országban megismerkedhettek a büntető igazságszolgáltatás gyakorlatával is, így ellátogattak például a Szegedi Fegyház- és Börtönbe, a Csongrád Megyei Rendőr-főkapitányság jóvoltából a röszkei tranzitőnába, illetve Tübingenben tárgyaláslátogatáson és rendőrségi bemutatón vehettek részt. Mindezek mellett változatos programok szolgálták a csapatépítést is, hiszen hiszünk abban, hogy a minőségi jogösszehasonlítás elengedhetetlen előfeltétele a résztvevők közötti jó kapcsolat és barátság kialakítása.

A szemináriumot magyar részről *Almási Ibolya* mesteroktató, valamint *Lichtenstein András* és *Schultz Márton* PhD hallgatók koordinálták. Előadóként részt vettek a programban karunk doktoranduszai, joghallgatói, illetve a német jogi képzés hallgatói: *Bella Eszter*, *Buzai Ágnes*, *Dávid Barbara*, *Görbe Boldizsár*, *Hussein Jasmine*, *Monori Zsuzsanna Éva*, *Szabóné Margit Ágota*, *Tarjányi Rita*, *Tóth Géza*, valamint *Zsitnyánszky-Szöke Réka*. A szakmai segítségért köszönettel tartozunk a német fél részéről *Tamara Rapo* és *Tamara Schneider* tudományos munkatársaknak, illetve a szervezésért *Vivienne Mohr* és *Michelle Scharf* joghallgatóknak. A program a *Baden-Württemberg Stiftung* finanszírozásában, az *SZTE ÁJTK Külügyi Bizottságának* támogatásával valósult meg.

A partnerintézmények részvételével a következő *Netzwerk Ost-West* szemináriumra 2018 szeptemberében, 'Rechtsstaatlichkeit unter besonderer Berücksichtigung der Auswirkungen auf das Strafrecht' címmel kerül sor.

dr. Lichtenstein András
PhD hallgató

Három jogtörténeti konferencia

A kartell, a hivatás és a 'nyolcadik'

Mozgalmas évet zárt 2017-ben a Magyar Jogtörténeti Tanszék, mivel az őszi szemeszterben a tanszék munkatársai három országos jelentőségű konferenciát szerveztek. A szerteágazó kutatási palettát tükrözte a rendezvények tematikája, mivel magánjogi és közjogi tárgyú tudományos tanácskozás mellett a hagyományos Szegedi Jogtörténeti Napokat rendeztük meg.

A Gazdasági Versenyhivatal pályázatot írt ki 2015-ben felállításának 25. év-

fordulója alkalmából a versenyjog hazai történetének feldolgozására, amelynek eredményeképpen a Szegedi Tudományegyetem és a Pázmány Péter Katolikus Egyetem kutatócsoportjai közös munkára nyertek támogatást. A nívós szakmai eredményeknek köszönhetően 2016-ban a GVH megbízást adott a kutatás folytatására, amelynek célja az 1931. évi XX. tc., az első magyar kartelltörvény bírói joggyakorlatának feldolgozása volt. E munka eredményeit ismertették a részt-

vevő kutatók 2017. szeptember 22-én a SZAB székházában 'A kartelljog múltja' című konferencián. A rendezvényt a Gazdasági Versenyhivatal főtitkára, *Tevánné dr. Südi Annamária* és karunk dékánja, *Dr. Balogh Elemér* nyitotta meg.

Tevánné Südi Annamária

A tudományos diskurzust megalapozta *Dr. Kovács György* a téma közgazdasági

Kovács György

kérdéseinek bemutatásával, amely előadáshoz szervesen illeszkedve elemezte *Dr. Homoki-Nagy Mária* egyetemi tanár a kartellek működésének gyakorlatát a korabeli üzleti életben az erről szóló kartellszerződések segítségével.

A konferencia második részében az állami kartellszabályozás egyes kérdéseivel ismerkedhetett meg a hallgatóság. *Dr. Szabó István* egyetemi tanár a kutatásban résztvevő partnerintézményt,

a Pázmány Péter Katolikus Egyetemet képviselve a kartellek működésének törvényességi ellenőrzéséről tartott informatív prezentációt. Az anyagi jogi szabályokat követően karunkról *Dr. Varga Norbert* egyetemi docens (Magyar Jogtörténeti Tanszék), a Kartell-jogtörténeti Kutatócsoport vezetője ismer-

Varga Norbert

tette az eljárási kérdéseket központba állító kutatásait, amelyek a bírságolás eszközével igyekeztek jogkövető magatartásra sarkallni a piaci szereplőket. A konferencia időtartama alatt az első kutatási időszak eredményeit bemutató tablóból összeálló, látványos kiállítást is megtekinthette a GVH jóvoltából a rendezvény közönsége. A tudományos tanácskozás rámutatott arra, hogy a levéltári anyagok feldolgozásából kirajzolódó bírói gyakorlat értékes tanulságként szolgálhat a hatályos jogi kérdésekkel foglalkozó szakemberek számára is, amely annak volt köszönhető, hogy a Gazdasági Versenyhivatal több munkatársa is megtisztelte az eseményt jelenlétével.

Két hét múlva, 2017. október 6-án szintén a Szegedi Akadémiai Bizottság székházában már közjogi témájú konferenciára került sor a 'Hivatásrendek történetének vizsgálata az igazságszolgáltatásban és a közigazgatásban' el-

nevezéssel. A tudományos tanácskozáson a Magyar Jogtörténeti Tanszéken létrejött Államtudományi Kutatóműhely kutatói mutatták be a Nemzeti Közzolgálati Egyetem támogatásával megvalósuló pályázat első félévében végzett munkájukat. A konferencia a 'KÖFOP-2.1.2.-VEKOP-15-2016-00001 – A jó kormányzást megalapozó közszolgálat fejlesztés' című projekt keretében valósult meg. A rendezvény résztvevőit a kutatócsoport vezetője, *Dr. Homoki-Nagy Mária* köszöntötte. A hallgatóság megismerkedhetett az alkotmánytörténeti kutatások sokszínűségével.

Dr. Almási Tibor egyetemi docens az SZTE BTK Történeti Segédtudományok Tanszék vezetője ismertette elsőként középkori oklevelek feldolgozásán alapuló tanulmányát, amely a 14. században hivatalt viselő *Hermány nembéli Lampert* országbíró pályájáról szólt. Ezt követően *Dr. Nagy Janka Teodóra* főiskolai tanár, a Szekszárdon működő Pécsi Tudományegyetem Illyés Gyula Kar Szociális Munka és Szociálpolitikai Intézetének igazgatója, mutatott rá az interdiszciplináris jogi kutatások hasznosságára azáltal, hogy a jogászok által végzett kalotaszegi jogi néprajzi és erdélyi néphagyomány kutatásokról nyújtott áttekintést prezentációjában. *Dr. Nánási László* Bács-Kiskun Megyei főügyész az ügyési hivatalt mutatta be a középkori gyökerektől egészen polgári kori átszervezéséig.

Ezzel megalapozott a kávészünet után következő szekciónak, amelynek első két előadásában *Dr. Homoki-Nagy Mária* és *Dr. Papp László*, a Debreceni Tudományegyetem Jogtörténeti Tanszékének adjunktusa, vázolta a dualizmus kori bírói felelősség jellegzetességeit. *Dr. Rokolya Gábor* közjegyző saját hivatásának szocialista történetét ismertette, amely

Rokolya Gábor

időszakot a közjegyzői tevékenység államosítása jellemezte. *Dr. Antal Tamás*, karunk Európai Jogtörténeti Tanszékének docense, a Szegedi Királyi Ítéletábla gyakorlatában elemezte az 1921. évi rendtörvényt. A konferencia utolsó két előadása a közigazgatási hivatalnokok történetére koncentrált az 1870. évi XLII. törvény-cikk alapján. *Dr. Varga Norbert* a főispáni méltóság megjelenését mutatta be a törvényhatósági jogú városokban, míg *dr. Pétervári Máté* tanársegéd (Magyar Jogtörténeti tanszék) a szolgabírói hivatal felépítésének átalakulását vázolta fel. A konferencia előadásai a jogász hivatásrendek teljes palettáját átfogták, amely által a jogi tanulmányaikat kezdő hallgatók számára átfogó képet nyújtottak. A kutatási projekt ilyen szempontból egyedülálló volt, mivel a jogász hivatásrendeket kutató szakemberek bevonásával a jogi professziók teljes körű bemutatására törekedett.

A félév mintegy megkoronázásképpen került sor 2017. december 6–8. között a VIII. Szegedi Jogtörténeti Napokra, amelynek tematikája a hagyományoknak megfelelően az adott év jubileumaihoz kötődött, így a *Tripartitum* megjelenésének 500. és a kiegyezés megkötésének 150. évfordulójához. A korábbi rendezvényekhez képest jelentős újítás volt, hogy a jogtörténeti kutatá-

sokkal foglalkozó doktoranduszoknak is lehetőségük nyílt kutatásaik ismertetésére. E kezdeményezés igencsak sikeresnek bizonyult, mivel hét egyetem 12 doktorandusza vett részt a tudományos tanácskozáson, amely alkalommal a tapasztaltabb kollégák szakmai észrevételeikkel segíthették a fiatalabbak további munkáját.

A konferencia másik két napján 21 jogtörténész mutatta be legújabb kutatásait, amely szám mutatja, hogy az alkotmány- és jogtörténeti témákban publikálók színe-java tiszteletét tette Szegeden. Ennek megfelelően igencsak változatos témákkal ismerkedhetett meg a két nap közönsége. Büntetőjogi témákban tartott előadást *Dr. Mezey Barna* egyetemi tanár (ELTE), *Dr. Bató*

Mezey Barna

Szilvia és *Dr. Korsós*né *Dr. Delacasse Krisztina* adjunktus (PTE), míg *Dr. Papp László* és *Dr. Völgyesi Levente* egyetemi docens (PPKE) a perjog rendi kori kérdéseivel foglalkozott. *Dr. Szabó Béla* egyetemi tanár (DE) pedig rendhagyó módon egy Magyarországról származó német jogtudós, *Leopold Pfaff* életútjának bemutatásával színesítette a programot.

A délután a magánjogtörténeti kutatások előadása jegyében telt. *Dr. Béli Gábor* egyetemi docens (PTE), *Dr. Peres Zsuzsanna* egyetemi docens (NKE) és *Dr. Szabó Pál* tudományos munkatárs (SZTE

Peres Zsuzsanna

Európai Jogtörténeti Tanszék) a rendi kori jogintézmények elemzését vállalta, amelyek után átmenetet képezett *Dr. Homoki-Nagy Mária* előadása, aki a neoabszolutizmus kori tulajdonviszonyok bemutatásával a *Tripartitum* időszakából a polgári korszakba 'repítette' a hallgatót. *Dr. Tamási Éva* tanársegéd (SZTE Európai Jogtörténeti Tanszék) a házassági jog, *Dr. Varga Norbert* a kartelljog, *Dr. Képes György* adjunktus (ELTE) pedig a 'dohányegyedárúság' jellegzetességeit vázolta a polgári korból.

Az utolsó napra a szervezők az alkotmánytörténeti tárgyú előadásokat gyűjtötték csokorba, amelyek témaválasztását jellemzően a kiegészítés határozta meg, így ezzel kapcsolatban adott elő *Dr. Balogh Judit* egyetemi docens (DE), *dr. Képesy Imre* tanársegéd (ELTE), *Dr. Szabó István* és *Dr. Nagy Janka Teodóra* is. *Dr. Stipta István* egyetemi tanár (KGRE) a történeti alkotmány és a közigazgatási

Stipta István

bíráskodás kapcsolatát elemezte, amely előadás a hatályos jogi szabályozáshoz is szorosan kapcsolódott. *Dr. László Balázs* abszolvált doktorandusz (PTE) ezzel szemben az Árpád-kori közjog áttekintő bemutatását végezte el. *Dr. Antal Tamás* egyetemi docens (SZTE Európai Jogtörténeti Tanszék) pedig a nap előadói közül egyedülálló módon nem magyar témát dolgozott fel, *Morus Tamás* élete egy epizódjának szemléletes ábrázolásával.

Mindhárom konferencia, a VIII. Szegedi Jogtörténeti Napok pedig kiemelt módon rávilágított arra, hogy a rendezvényeket lehetővé tevők áldozatos munkája igen nagy szolgálat a tudományos

közösségeknek, mivel színteret biztosítanak a jogtörténész szakma közötti kutatói kapcsolatok megerősödéséhez és a hatályos jogot művelő kollégákkal való összeköttetések megteremtéséhez. Emiatt rendkívüli kezdeményezés a szakmai utánpótlást jelentő doktoranduszok beemelése a kutatói közösségbe, amely jelentős segítséget nyújt a fiatalok számára a kezdeti lépésekhez a tudományos pályán. Az eredményes szakmai munka mellett a jelen beszámoló által is szemléltetett aktív tudományszervezői tevékenység a 'szegedi jogtörténeti iskolát' az ország vezető műhelyei közé emeli.

dr. Pétervári Máté
tanársegéd

Közbeszerzés – Verseny – Pályázat

Konferencia az ELI-ALPS Lézeres Kutatóközpontban

A Szegedi Tudományegyetem 2017. november 23–24-én a fenti címmel konferenciát szervezett, szakmai programjának kialakítására pedig az Állam- és Jogtudományi Kar Üzleti Jogi Intézete kapott megtisztelő felkérést az év elején az egyetem munkatársai számára megszervezett, sikeres Közbeszerzési Kerekasztal folytatásaként. A konferencia két napján az ország minden részéről érkezett mintegy kétszáz vendég hallgatott színvonalas szakmai előadásokat az aktuális közbeszerzési szabályozási és gyakorlati kérdésekről, a közbeszerzések versenyjogi vonatkozásairól, és a pályázati rendszer működéséről. A konferencián a szakma neves elméleti és gyakorlati szakemberei tartottak hasznos előadásokat az érdeklődőknek.

A konferenciának Szeged ez évben megnyílt nemzetközi jelentőségű ku-

tatóhelye, az ELI-ALPS Lézeres Kutatóközpont adott otthont, ami tovább növelte az esemény különlegességét. Intézetünk történetében ez már a második közös rendezvény a kutatóközponttal, mivel tavasszal 'A technológiai innováció és a gazdasági fejlődés jogi kihívásai' címmel indítottuk el közös innovációs témájú konferencia-programunkat. A konferenciát egyetemünk kancellárja, a program szervezését kezdeményező *Dr. Fendler Judit* asszony nyitotta meg, ezt követően *Dr. Szabó Gábor* rektor úr, és karunk dékánja, *Dr. Balogh Elemér*, valamint házigazdaként *Lehrner Lóránt*, a Kutatóközpont vezetője köszöntötték a vendégeket.

A program első napján az érdeklődők meghallgathatták *Rigó Csaba Balázs*, az Közbeszerzési Hatóság elnökének előadását a közbeszerzésekkel kapcsolatos aktualitásokról, *Dr. Kovács László*, a